การจัดนิทรรศการ อย่างง่ายและประหยัด

สาคร อาจารยางกูร

จากการศึกษาในปัจจุบันนี้จะเห็นได้ว่า การจะเรียนรู้โดยการเพียงมานั่งฟังผู้ที่สอนบรรยายเพียงอย่างเดียวนั้นไม่ค่อยให้ผลดีเท่าที่ควร เพราะการฟังเพียงอย่างเดียวบางครั้งทำให้นึกภาพพจน์ไปในทางตรงกันข้ามกับผู้สอน ดังนั้น การศึกษาโดยการที่ได้เห็นของจริงนั้นย่อมจะดีกว่า การจัดนิทรรศการจึงเป็นการช่วยการศึกษาอีกทางหนึ่ง เพราะการจัดนิทรรศการเป็นการแสดง การให้การศึกษาอย่างหนึ่งด้วย การแสดงงานให้ชมอาจมีผู้บรรยายให้ฟัง หรือไม่ต้องมีก็ได้ ซึ่งจะประกอบด้วยของจริง สิ่งจำลอง ภาพถ่ายและแผนภูมิสิ่งของต่าง ๆ ที่จะนำมาอธิบายประกอบ ซึ่งควรจะมีความน่าดูน่าชมด้วย

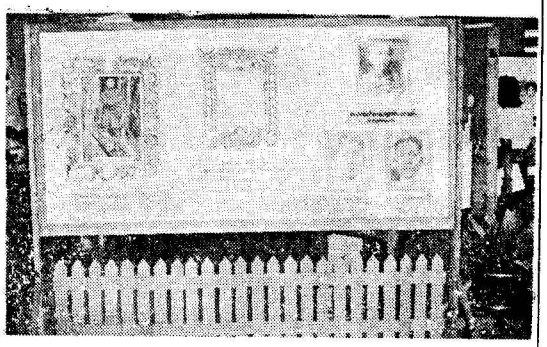

การจัดนิทรรศการที่ดีควรมีการเตรียมการก่อน เช่น จะต้องรู้ก่อนว่าเราจะจัดนิทรรศการเกี่ยวกับอะไร เมื่อทราบแล้วเราก็เตรียมหาข้อมูลในหัวข้อเรื่องนั้น เสร็จแล้วจึงเตรียมวางแผนการจัดนิทรรศการว่าควรจะจัดแบบใด เพื่อให้เหมาะสมกับเนื้อเรื่องนั้น ๆ ต้องรู้จักประมาณว่ามีผู้เข้าชมมากน้อยเพียงใด และสิ่งที่สำคัญ คือต้องคำนึงด้วยว่าผู้ที่จะเข้าชมจะได้รับความสะดวกจากการเข้าชมนิทรรศการเพียงใด โดยต้องคำนึงถึงทางเข้าออกของผู้ชม และที่ดีคือควรให้เดินเข้าออกคนละทางจะดีกว่าให้เดินสวนกัน ส่วนสิ่งที่จำเป็นอีกสิ่งหนึ่งคือแสงสว่างภายในห้องจัดนิทรรศการควรให้มีแสงสว่างเพียงพอ ไฟฟ้ามีบทบาทมาก เพราะถ้าแสงสว่างไม่พอผู้ชมอาจจะเบื่อได้ง่าย

หลักปฏิบัติในการจัดนิทรรศการ

การวางรูปแบบ ควรจะต้องศึกษาจากหัวข้อในการจัดนิทรรศการเสียก่อนว่าจะทำเรื่องอะไร เช่น ทำเรื่องสัปดาห์ห้องสมุด หรืออย่างน้อยเราจะต้องคิดว่าจะทำอย่างไรจึงจะให้ผู้มาชมนำสิ่งที่เรานำมาจัดนิทรรศการครั้งนี้ ไปใช้ทำประโยชน์อะไรได้บ้างเป็นต้น เช่น การตัดกระดาษเป็นรูปร่างง่าย ๆ เพื่อนำมาตกแต่งบอร์ดให้เกิดความสวยงาม ส่วนการติดภาพหรือข้อความนั้น ไม่ควรติดให้มากจนเกินไป ข้อความที่จะนำมาติดควรใช้ข้อความที่สั้นและเข้าใจได้ง่ายจะดีกว่า

การเลือกกระดาษหรือวัสดุที่จะนำมาจัด ไม่ควรใช้กระดาษสีสะท้อนแสงมากจนเกินไปเพราะจะทำให้ผู้ชมระคายเคืองตาถ้าดูนาน ๆ ควรใช้กระดาษที่กลาง ๆ หรือสีอะไรก็ได้ที่ไม่ใช้กระดาษสีสะท้อนแสง ควรเลือกกระดาษให้สีกลมกลืนกัน หรือสีใกล้เคียงกันจะทำให้งานมีความน่าดู ส่วนสีตัดกันนั้นใช้ได้แต่ไม่ควรมากนัก

การตกแต่งเพิ่มเติม การตกแต่งเพิ่มเติมจะทำได้หลังจากเราลองจัดวางรูป เนื้อเรื่องแล้ว เช่น เราวางรูปแบบเสร็จเราอาจจะทำลวดลายประดับของกรอบบอร์ด เพื่อให้ดูงามดีขึ้น การทำดอกไม้ ต้นไม้ ใบไม้กระดาษประดับให้ดูมีสีสรรงดงามมากขึ้น เพื่อช่วยดึงดูดผู้ชมไม่ให้เกิดความเบื่อหน่ายง่าย

ดังนั้นเมื่อมีการจัดนิทรรศการท่านผู้ที่ประสงค์จะจัดให้ได้ตามความประสงค์ อาจจะใช้หลักเล็ก ๆ น้อย ๆ ดังนี้ได้เช่นกัน และสิ่งสำคัญในการจัดนิทรรศการอีกอย่างหนึ่ง คือ การเตรียมที่จะต้องพบกับปัญหาต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้ผู้จัดนิทรรศการจึงต้องเป็นผู้ที่ต้องรู้จักกับการแก้ปัญหาเฉพาะด้านผู้จัดออกแบบให้เวทีนิทรรศการเป็น การตัดโฟมมาตกแต่งแต่พอเวลาที่จะทำจริงกลับทำไม่ได้ดังแบบที่ออกอาจจะเป็นเพราะว่าเวลาระบายสีลงบนโฟมแล้วสีไม่สวยพอพอถึงตอนนี้ผู้จัดก็ต้องรู้จักการแก้ปัญหาว่าจะทำอย่างไรให้สีสดใสดังแบบ อาจจะใช้กระดาษสีแทนโฟมดังนี้เป็นต้น.